

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 8 sierpnia 2018r., skierowanym przeciwko A. P. (1), S. P. wniósł o zobowiązanie pozwanego do złożenia oświadczenia woli o treści: „Ja, A. P. (1) przenoszę na rzecz S. P. prawo własności udziału wynoszącego 7/12 w nieruchomości położonej w Ł., przy ul. (...), obręb (...), działka nr (...), o obszarze 2 614 m2 zabudowanej budynkiem mieszkalnym, dla której to nieruchomości Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia, XVI Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą o nr (...)” oraz o zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu powód wskazał, że jest ojcem pozwanego. W dniu 25 kwietnia 2006 r. powód dokonał darowizny na rzecz dwójki swoich synów – A. i R. P.. Przedmiotem darowizny był udział wynoszący 8/12 w nieruchomości położonej w Ł., przy ul. (...). Starszy z synów, z uwagi na wcześniejszą pomoc i przysporzenia otrzymał 1/12 udziału we wskazanej wyżej nieruchomości, natomiast pozwany otrzymał udział 7/12 we wskazanej nieruchomości. Z upływem czasu pozwany zaprzestał wypełniania swoich obowiązków synowskich, zaś w dniu 11 maja 2018r. uderzył powoda i popchnął go. Wobec zaistniałej sytuacji, uznając zachowanie syna za rażąco niewdzięczne, powód skierował do niego oświadczenie o odwołaniu darowizny i zobowiązał pozwanego do przeniesienia na jego rzecz udziału 7/12 we wskazanej nieruchomości. Pozwany, pomimo odebrania świadczenia nie przeniósł na swojego ojca udziału w nieruchomości.

(pozew, k. 3-5)

W odpowiedzi na pozew z dnia 31 października 2018r. A. P. (1) wniósł o oddalenie żądania pozwu i zasądzenie kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Pozwany podniósł, iż oświadczenie powoda o odwołaniu darowizny nie jest skuteczne wobec braku zaistnienia po jego stronie zachowań lub zaniechań o charakterze rażąco niewdzięczności.

(odpowiedź na pozew, k. 80-84)

Postanowieniem z dnia 13 sierpnia 2018 r. tutejszy Sąd dokonał zabezpieczenia powództwa poprzez nakazanie wpisania w dziale III księgi wieczystej nr (...) prowadzonej przez Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia, XVI Wydział Ksiąg Wieczystych ostrzeżenia, iż przed Sądem Okręgowym w Łodzi, II Wydziałem Cywilnym, w sprawie sygn. akt IIC 1018/18, toczy się postępowanie o złożenie oświadczenia woli przez A. P. (1) dotyczącego zwrotnego przeniesienia udziału 7/12 udziału w nieruchomości położonej w Ł., przy ul. (...), obręb (...), działka nr (...), o obszarze 2 614 m2 zabudowanej budynkiem mieszkalnym, na rzecz S. P., na skutek odwołania darowizny.

(postanowienie, k. 18, k. 73)

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Powód jest ojcem pozwanego.

(okoliczność bezsporna)

W dniu 25 kwietnia 2006r. powód dokonał darowizny na rzecz dwójki swoich synów – A. i R. P.. Przedmiotem darowizny był przysługujący powodowi udział wynoszący 8/12 w nieruchomości położonej w Ł., przy ul. (...), oznaczonej jako działka nr (...), o powierzchni 2.614 m2 zabudowanej budynkiem mieszkalnym, dla której to nieruchomości Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi, XVI Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą o nr (...). R. P. otrzymał udział wynoszący 1/12 części we wskazanej nieruchomości, zaś pozwany A. P. (1) udział wynoszący 7/12 części.

A. P. (1) i R. P. ustanowili dożywotnio na rzecz ojca S. P. – na jego żądanie – służebność mieszkania w 2 pokojach i kuchni z łazienką na parterze domu mieszkalnego będącego przedmiotem niniejszej darowizny. A. P. (1) zobowiązał się ponadto do sprawowania opieki nad ojcem, pomocy w pracach domowych i zapewnienia mu opieki lekarskiej.

(umowa darowizny, k. 6-9)

Powód przed dokonaniem wskazanej darowizny zamieszkiwał dolną część domu wraz z żoną, a matką pozwanego. Pozwany wraz z żoną oraz dwójką dzieci mieszkał w górnej części domu. Żona powoda zmarła w marcu 2005r.

Powód nadal zajmuje parter domu, zaś górną część nieruchomości pozwany wraz z żoną, dwójką dzieci oraz teściową pozwanego, która jest chora na schizofrenię i potrzebuje opieki córki.

(okoliczność bezsporna, nadto zeznania pozwanego, protokół z 14.02.2019r., e-protokół, k. 238, adnotacja od 06:10:39)

Po śmierci żony powód zaczął utrzymywać częstsze kontakty z innymi kobietami. Rzadziej bywał w domu. Coraz więcej czasu zaczął spędzać poza domem. Zdarzało się, że przychodziły do niego kobiety, jedna z nich nocowała. Obecnie powód spotyka się z T. S.. Część tygodnia mieszka u niej, a potem ona przebywa u niego. Kiedy T. S. nie mieszka z powodem, powód nawiązuje kontakty z innymi kobietami.

(zeznania D. C., protokół z 14.02.2019r., e-protokół, k. 238, adnotacja od 04:36:35, zeznania A. P., protokół z 14.02.2019r., e-protokół, k. 238, adnotacja od 02:22:31, zeznania E. P., protokół z 14.02.2019r., e-protokół, k. 238, adnotacja od 02:00:40,)

Pozwany zawsze interesował się stanem zdrowia powoda, ofiarował mu pomoc, martwił się o niego. Proponował wyręczanie w obowiązkach. Zawoził do lekarzy jeżeli ojciec wyraził taką wolę. Działo się to zarówno przed zawarciem umowy darowizny jak i później. W 1996r. kiedy powód złamał nogę, pozwany pojechał z nim do przychodni ortopedycznej, a później zapewnił mu opiekę, pomagał w poruszaniu się, zaprowadzał do toalety. Przygotowywał posiłki i sprzątał. Ostatnio zawiózł ojca do lekarza internisty w 2016 r.

(zeznania pozwanego, protokół z 14.02.2019r., e-protokół, k. 238, adnotacja od 06:10:39, zeznania K. P., protokół z 14.02.2019r., e-protokół, k. 238, adnotacja od 04:13:07)

Pozwany sprzątał w części domu zajmowanej przez powoda, robiły to również jego córki. Mył okna, odkurzał. Małżonkowie robili zakupy dla powoda i zapraszali go na wspólne posiłki. Przygotowywali jedzenie. Zapraszali na święta. Żona powoda prała firanki. Do 2012r. pozwany wraz z żoną robili dla powoda pełne zakupy. Pozwany wielokrotnie proponował powodowi, że zabierze go na zakupy, jednak ten mu odmawiał. Proponował mu transport. Pozwany i jego żona dbali o porządek w części domu zajmowanej przez powoda do czasu, aż powód zaczął im odmawiać, mówiąc, że ma mu kto pomóc. Powód stopniowo zaczął odmawiać przyjmowania posiłków od pozwanego.

(zeznania pozwanego, protokół z 14.02.2019r., e-protokół, k. 238, adnotacja od 06:10:39, zeznania D. C., protokół z 14.02.2019r., e-protokół, k. 238, adnotacja od 04:36:35, zeznania K. P., protokół z 14.02.2019r., e-protokół, k. 238, adnotacja od 04:13:07, zeznania E. C., protokół z 14.02.2019r., e-protokół, k. 238, adnotacja od 03:29:34, zeznania A. P., protokół z 14.02.2019r., e-protokół, k. 238, adnotacja od 02:22:31)

Powód, od czasu śmierci żony, potrafił wyjść z domu i wrócić za kilka dni, nie mówił gdzie wychodzi. Pozwany martwił się o niego, dlatego dał mu telefon komórkowy, żeby móc się z nim skontaktować.

(zeznania pozwanego, protokół z 14.02.2019r., e-protokół, k. 238, adnotacja od 06:10:39, zeznania K. P., protokół z 14.02.2019r., e-protokół, k. 238, adnotacja od 04:13:07)

A. P. (1) ponosi opłaty związane z utrzymaniem domu zamieszkiwanego przez strony, w tym również wydatki remontowe. Od 2012r. pozwany ponosi wszelkie opłaty. Powód opłaca jedynie rachunki za prąd za zajmowaną przez niego część domu oraz opłaty za swój telefon.

(zeznania pozwanego, protokół z 14.02.2019r., e-protokół, k. 238, adnotacja 06:52:00, zeznania A. P., protokół z 14.02.2019r., e-protokół, k. 238, adnotacja od 02:22:31)

Pozwany nadal stara się opiekować ojcem, ofiaruje mu pomoc i wsparcie. Pyta się, czy powód nie potrzebuje pomocy. Od około dwóch-trzech lat na wszelkie próby pomocy oferowanej przez pozwanego, powód reaguje odmową. Wybucha gniewem.

(zeznania pozwanego, protokół z 14.02.2019r., e-protokół, k. 238, adnotacja od 06:10:39, zeznania K. P., protokół z 14.02.2019r., e-protokół, k. 238, adnotacja od 04:13:07, zeznania E. C., protokół z 14.02.2019r., e-protokół, k. 238, adnotacja od 03:29:34, zeznania A. P., protokół z 14.02.2019r., e-protokół, k. 238, adnotacja od 02:22:31)

Powód jest wybuchowym człowiekiem, nie znosi sprzeciwu. Zdarzało się, że zachowywał się agresywnie także wobec żony. Wyzywał powoda, krytykował, deprecjonował jego osiągnięcia. Zdarzało się, że powód używał wobec syna wulgarnych słów. Również po zawarciu umowy darowizny wyzywał pozwanego oraz członków jego rodziny. Życzył córkom pozwanego, aby nie miały potomstwa, by „ten ród wyginał”. Inicjował awantury. Wzywał pozwanego do siebie i wyzywał go. Zdarzało się, że podczas rodzinnych spotkań powód wybuchwał gniewem i wyrzucał rodzinę pozwanego z domu. Powód lubi dominować, zachowuje się wobec pozwanego oraz jego rodziny w apodyktyczny sposób.

Pozwany zwracał się grzecznie do ojca, starał się unikać bądź łagodzić sytuacje konfliktowe inicjowane przez powoda.

(zeznania pozwanego, protokół z 14.02.2019r., e-protokół, k. 238, adnotacja od 06:10:39, zeznania D. C., protokół z 14.02.2019r., e-protokół, k. 238, adnotacja od 04:36:35, zeznania K. P., protokół z 14.02.2019r., e-protokół, k. 238, adnotacja od 04:13:07, zeznania E. C., protokół z 14.02.2019r., e-protokół, k. 238, adnotacja od 03:29:34, zeznania A. P., protokół z 14.02.2019r., e-protokół, k. 238, adnotacja od 02:22:47)

Pozwany jest osobą spokojną.

(zeznania D. C., protokół z 14.02.2019r., e-protokół, k. 238, adnotacja od 04:36:35, zeznania K. P., protokół z 14.02.2019r., e-protokół, k. 238, adnotacja od 04:13:07, zeznania E. C., protokół z 14.02.2019r., e-protokół, k. 238, adnotacja od 03:29:34, zeznania A. P., protokół z 14.02.2019r., e-protokół, k. 238, adnotacja od 02:22:47, zeznania E. P., protokół z 14.02.2019r., e-protokół, k. 238, adnotacja od 02:00:40, zeznania A. P., protokół z 14.02.2019r., e-protokół, k. 238, adnotacja od 01:40:16, zeznania T. S., protokół z 14.02.2019r., e-protokół, k. 238, adnotacja od 01:22:57)

Powód nie lubi żony pozwanego. Uważa, że ma zły wpływ na męża, który przez to bardzo się zmienił.

(zeznania A. P., protokół z 14.02.2019r., e-protokół, k. 238, adnotacja od 01:40:16)

Córkom pozwanego zależało na zachowaniu bliższych relacji z powodem, jednak w stosunku do nich był oschły.

(zeznania K. P., protokół z 14.02.2019r., e-protokół, k. 238, adnotacja od 04:13:07, zeznania E. C., protokół z 14.02.2019r., e-protokół, k. 238, adnotacja od 03:29:34)

W dniu 11 maja 2018r. powód zawołał syna, by zszedł do niego na parter domu. S. P. prowokował syna, by ten go uderzył. Pozwany nie dał się wyprowadzić z równowagi. Wycofał się.

(zeznania K. P., protokół z 14.02.2019r., e-protokół, k. 238, adnotacja od 04:13:07, zeznania A. P., protokół z 14.02.2019r., e-protokół, k. 238, adnotacja od 02:22:31, zeznania pozwanego, protokół z 14.02.2019r., e-protokół, k. 238, adnotacja od 06:10:39)

Następnie na wezwanie powoda przyjechali funkcjonariusze Policji, po krótkiej rozmowie z pozwanym opuścili dom.

(zeznania powoda, protokół z 14.02.2019r., e-protokół, k. 238, adnotacja od 05:06:58)

W trakcie uroczystości chrzcin córki pozwanego, powód podszedł i uderzał pozwanego po twarzy, ponieważ nie odpowiadało mu zachowanie syna. Pozwany stał biernie, nie oddał.

(zeznania A. P., protokół z 14.02.2019r., e-protokół, k. 238, adnotacja od 02:22:31)

Powód od ponad 40 lat choruje na cukrzycę, ma problemy z prostatą i sercem. Z powodu cukrzycy miał problem ze wzrokiem, dzięki zabiegowi wykonanemu w K. w 1997r., gdzie zawiózł go pozwany, powód widzi, jednak ma problemy z ostrością widzenia.

(zeznania powoda, protokół z 14.02.2019r., e-protokół, k. 238, adnotacja od 05:06:58, zeznania A. P., protokół z 14.02.2019r., e-protokół, k. 238, adnotacja od 02:22:31)

S. P. jest osobą sprawną fizycznie i samodzielną. Zdarza się, że wraca w środku nocy do domu. Zazwyczaj porusza się bez laski. Ma bardzo energiczny chód. Potrafi sam się umyć, przygotować sobie posiłek, zrobić pranie. Nie potrzebuje wsparcia osoby trzeciej w poruszaniu się. Porusza się komunikacją miejską.

(zeznania pozwanego, protokół z 14.02.2019r., e-protokół, k. 238, adnotacja od 06:10:39, zeznania E. C., protokół z 14.02.2019r., e-protokół, k. 238, adnotacja od 03:29:34, zeznania K. P., protokół z 14.02.2019r., e-protokół, k. 238, adnotacja od 04:13:07, zeznania A. P., protokół z 14.02.2019r., e-protokół, k. 238, adnotacja od 01:40:16, zeznania A. P., protokół z 14.02.2019r., e-protokół, k. 238, adnotacja od 01:40:16)

Powód około trzy lata temu pomagał B. N. (1) i rąbał jej drzewo. (zeznania powoda, protokół z 14.02.2019r., e-protokół, k. 238, adnotacja od 05:06:58, zeznania B. N., protokół z 14.02.2019r., e-protokół, k. 238, adnotacja od 01:02:40)

Dwa-trzy razy w miesiącu powód towarzysko spotyka się z kolegami.

(zeznania A. P., protokół z 14.02.2019r., e-protokół, k. 238, adnotacja od 01:40:16, zeznania M. A., protokół z 14.02.2019r., e-protokół, k. 238, adnotacja od 00:35:28)

Powód często spożywa alkohol. Zdarzało mu się wracać wieczorem do domu pod wpływem alkoholu. Pod wpływem alkoholu staje się agresywny.

(zeznania D. C., protokół z 14.02.2019r., e-protokół, k. 238, adnotacja od 04:36:35, zeznania K. P., protokół z 14.02.2019r., e-protokół, k. 238, adnotacja od 04:13:07, zeznania E. C., protokół z 14.02.2019r., e-protokół, k. 238, adnotacja od 03:29:34)

Powód jest samodzielny, dba o siebie. Nie potrzebuje pomocy w przemieszczaniu się. Obecnie do lekarzy jeździ z T. S..

(zeznania Z. K., protokół z 14.02.2019r., e-protokół, k. 238, adnotacja od 00:32:46)

Powód nawiązał bliższe relacje z T. S. około 6 lat temu, bywał u niej przez tydzień, następnie ona przyjeżdżała do niego. Obecnie T. S. przebywa u powoda około 3 dni w tygodniu, pozostałą część tygodnia powód zwykle spędza u niej.

(zeznania T. S., protokół z 14.02.2019r., e-protokół, k. 238, adnotacja od 01:22:57)

T. S. pomaga powodowi w gotowaniu i sprzątanii. Myje okna, robi pranie. Razem robią zakupy, jeżdżą do lekarzy, poruszają się komunikacją miejską. Powód spędził z T. S. ostatnie święta Bożego Narodzenia.

(zeznania powoda, protokół z 14.02.2019r., e-protokół, k. 238, adnotacja od 05:06:58, zeznania T. S., protokół z 14.02.2019r., e-protokół, k. 238, adnotacja od 01:22:57)

Wcześniej w bliższych relacjach sąsiedzkich powód pozostawał z sąsiadką B. N. (1).

(zeznania A. P., protokół z 14.02.2019r., e-protokół, k. 238, adnotacja od 02:22:47)

Zdarzało się, że ona także opiekowała się powodem.

(zeznania M. A., protokół z 14.02.2019r., e-protokół, k. 238, adnotacja od 00:35:28, zeznania B. N., protokół z 14.02.2019r., e-protokół, k. 238, adnotacja od 01:02:40)

Spędził u niej święta Bożego Narodzenia trzy lata z rzędu.

(zeznania powoda, protokół z 14.02.2019r., e-protokół, k. 238, adnotacja od 05:06:58)

Na parterze domu znajduje się łazienka, nie jest ona wyposażona w prysznic. Powód miał możliwość korzystania z łazienki na piętrze, jednak tego nie robił. Jest do niej swobodny dostęp, nie jest zamykana na klucz. Jeszcze, jak żyła żona powoda, małżonkowie korzystali tylko z łazienki na dole. Nie chcieli korzystać z łazienki na górze. Ponieważ byli starej daty, w łazience na dole mieli miskę z której korzystali, kiedy się myli. Była to ich decyzja. Byli przyzwyczajeni go takiego sposobu utrzymywani czystości, ponieważ w ten sposób funkcjonowali za młodych lat, kiedy nie mieli łazienki w domu.

(zeznania pozwanego, protokół z 14.02.2019r., e-protokół, k. 238, adnotacja od 06:10:39, zeznania D. C., protokół z 14.02.2019r., e-protokół, k. 238, adnotacja od 04:36:35, zeznania A. P., protokół z 14.02.2019r., e-protokół, k. 238, adnotacja od 02:22:31)

Pozwany wielokrotnie próbował pogodzić się z ojcem, ten jednak postawił warunek, że się z nim pogodzi, jeżeli jego żona oraz córki się wyprowadzą. Niniejsza rozmowa miała miejsce w 2018 roku. Po tym zdarzeniu pozwany nadal oferował powodowi pomoc. Kiedy ojciec go poprosił wymienił mu uszczelkę w kranie.

(zeznania powoda, protokół z 14.02.2019r., e-protokół, k. 238, adnotacja od 05:06:58, zeznania pozwanego, protokół z 14.02.2019r., e-protokół, k. 238, adnotacja od 06:10:39, zeznania K. P., protokół z 14.02.2019r., e-protokół, k. 238, adnotacja od 04:13:07, zeznania A. P., protokół z 14.02.2019r., e-protokół, k. 238, adnotacja od 02:22:31)

Powód nie chce prosić pozwanego o pomoc, ponieważ nie pozwala mu na to ambicja.

(zeznania powoda, protokół z 14.02.2019r., e-protokół, k. 238, adnotacja od 05:06:58)

W dniu 21 czerwca 2018 r. powód wystosował oświadczenie o odwołaniu dokonanej na rzecz syna A. P. (1) darowizny, wskazując jako powód rażącą niewdzięczność obdarowanego. Zarzucił synowi, iż w dniu 11 maja 2018r. pozwany go podbił, co go zmusiło do wezwania funkcjonariuszy Policji. Nadto wskazał, że syn już po dokonaniu darowizny się nim nie opiekował, zaś powód z uwagi na niepełnosprawność oraz choroby wymaga stałej pomocy osób trzecich. Zaznaczył, iż nadal nie może liczyć na pomoc i wsparcie ze strony obdarowanego, który jest jego najbliższym krewnym. W związku z odwołaniem darowizny wezwał A. P. (1), aby w terminie miesiąca od doręczenia mu oświadczenia o odwołaniu darowizny przeniósł na jego rzecz przedmiot darowizny, zastrzegając, iż w przeciwnym razie wystąpi do sądu z pozwem o złożenie oświadczenia woli o przeniesieniu na jego rzecz własności udziału 7/12 w nieruchomości będącej przedmiotem darowizny.

(oświadczenie wraz z potwierdzeniem nadania, k. 11)

Powód ma obecnie 84 lata, otrzymuje emeryturę w kwocie około 1.702,66 zł.

(potwierdzenie wypłaty, k. 12, zeznania A. P., protokół z 14.02.2019r., e-protokół, k. 238, adnotacja od 02:22:31, zeznania powoda, protokół z 14.02.2019r., e-protokół, k. 238, adnotacja od 05:05:12)

Pozwany ma 56 lat, pracuje na podstawie umowy o pracę w (...)Sp. o.o. w Ł., pracuje na trzy zmiany, żona pozwanego także pracuje, wychodzi do pracy rankiem i wraca około godz. 20.

(zeznania T. S., protokół z 14.02.2019r., e-protokół, k. 238, adnotacja od 01:22:57, zeznania pozwanego, protokół z 14.02.2019r., e-protokół, k. 238, adnotacja od 06:10:39, zaświadczenie, k. 41-42)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie całokształtu materiału dowodowego zgromadzonego w aktach sprawy.

Oceniając zeznania świadków, Sąd miał na uwadze, że w przypadku najbliższych, ich zeznania były zabarwione własnymi emocjami. Pomijając więc wszelkie oceny, Sąd skupił się jedynie na faktach podawanych przez świadków, w szczególności tych, które znalazły poparcie w pozostałym materiale dowodowym. Tylko w tym zakresie można było bowiem potwierdzić walor ich wiarygodności.

Sąd nie przyznał waloru wiarygodności zeznaniom powoda, w zakresie w jakim twierdził, iż w dniu 11 maja 2018r. pozwany dopuścił się wobec niego przemocy fizycznej. Jak wynika z zeznań pozwanego oraz świadków A. P. (3), K. P. (2) oraz E. C. powód jest wybuchowym, nie lubiącym sprzeciwu człowiekiem, Wielokrotnie krytykował, prowokował i wyzywał pozwanego oraz jego żonę. Zdarzało się, że powód wzywał do siebie na parter domu syna, po czym wyzywał go. Inicjował awantury. Był wulgarny, pozwany zaś w takich sytuacjach zachowywał się spokojnie. Starał się unikać konfliktów z ojcem, okazywał mu szacunek, wycofywał się. Twierdzenia powoda, iż w dniu 11 maja 2018r. został pobity przez pozwanego, pozostają w sprzeczności z zeznaniami pozwanego oraz świadka A. P. (3), nadto jak wynika z zeznań świadków - obecnych w domu w dniu 11 maja 2018r.- K. P. (2) oraz A. P. (3), to powód zawołał pozwanego, aby zszedł na parter domu i chcąc go sprowokować krzyczał do niego, żeby go uderzył. Także świadek D. C. potwierdził oschłe, apodyktyczne zachowanie się powoda wobec pozwanego i jego rodziny. Powód również przyznał, iż mógłby się pogodzić z pozwanym, jeżeli ten wyrzuci żonę z domu. Żaden ze świadków nie widział, aby pozwany dopuścił się wobec powoda przemocy fizycznej. Także w oparciu o zeznania świadków zgłoszonych przez powoda pozwany jawi się jako spokojny, opanowany człowiek. Również T. S., z którą powód pozostaje obecnie w bliższych relacjach, która bywa w domu powoda, nie była świadkiem niegrzecznego zachowania się pozwanego wobec ojca. Za niewiarygodne Sąd uznał także zeznania powoda w zakresie w jakim twierdził, iż nie może liczyć na pomoc i wsparcie pozwanego. Jak wynika z zeznań pozwanego i świadków A. P. (3), K. P. (2), E. C. oraz D. C. pozwany interesował się zdrowiem ojca, wielokrotnie oferował mu swoją pomoc, wraz z żoną oraz córkami dbał o czystość w części domu zajmowanej przez powoda. Robił zakupy i przygotowywał posiłki. Jak wynika z zeznań wskazanych świadków powód od kilku lat nie chce korzystać z pomocy oferowanej mu przez pozwanego. Powód jest osobą samodzielną, nie potrzebuje pomocy innych osób w poruszaniu się. Żaden ze świadków nie wskazał, aby widział powoda zaniechanego bądź brudnego. Sąd miał na uwadze, iż świadkowie Z. K. (2), M. A. (2), B. N. (1), A. P. (4) oraz E. P. (2) wiedzę odnośnie zaniechania powoda przez pozwanego i braku pomocy z jego strony, posiadają jedynie z relacji uzyskanej od powoda, i w tym zakresie Sąd nie oparł się na zeznaniach wskazanych świadków. Za niewiarygodne Sąd uznał także twierdzenia powoda odnośnie utrzymywania przez niego przedmiotowej nieruchomości, jako sprzeczne z pozostałym zgromadzonym w sprawie materiałem dowodowym.

Sąd zważył, co następuje :

Powództwo podlegało oddaleniu.

Powód S. P. wniósł o zobowiązanie pozwanego do złożenia oświadczenia woli o przeniesieniu na niego prawa własności udziału wynoszącego 7/12 w nieruchomości położonej w Ł., przy ul. (...), zabudowanej budynkiem mieszkalnym, dla której Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi prowadzi księgę wieczystą o nr (...). Wskazał, iż złożył oświadczenie o odwołaniu darowizny, z powodu rażącej niewdzięczności pozwanego.

W umowie darowizny pozwany zobowiązał się do sprawowania opieki nad ojcem, pomocy w pracach domowych i zapewnienia mu opieki lekarskiej. Ponadto dla powoda została ustanowiona służebność mieszkania.

Zgodnie z treścią art. 898 § 1 k.c. darczyńca może odwołać darowiznę już wykonaną, jeżeli obdarowany dopuścił się w stosunku do niego rażącej niewdzięczności. Natomiast stosownie do dyspozycji art. 899 § 3 k.c. darowizna nie może być odwołana po upływie roku od dnia, w którym uprawniony do odwołania dowiedział się o niewdzięczności obdarowanego.

Pod pojęciem rażącej niewdzięczności należy rozumieć tylko takie zachowanie obdarowanego, polegające na działaniu lub zaniechaniu (nieczynieniu) skierowanym bezpośrednio lub nawet pośrednio przeciwko darczyńcy, które, oceniając rzecz rozsądnie, musi być uznane za wysoce niewłaściwe i krzywdzące darczyńcę. Rażąca niewdzięczność musi wystąpić po zawarciu umowy. Nie stanowi bowiem podstawy odwołania darowizny zachowanie noszące znamiona rażącej niewdzięczności, które wystąpiło przed zawarciem umowy, nawet gdyby darczyńca powziął wiedzę o tej okoliczności po zawarciu umowy (wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 19 grudnia 2013 roku, sygn. akt I ACa 551/13, Z. Gawlik [w:] Kodeks cywilny. Komentarz. Tom III. Zobowiązania - część szczególna, A. Kidyba (red.), LEX, 2014).

Rażącą niewdzięczność w rozumieniu art. 898 § 1 k.c. musi cechować znaczne nasilenie złej woli skierowanej na wyrządzenie darczyńcy krzywdy lub szkody majątkowej. Czynami świadczącymi o rażącej niewdzięczności obdarowanego są przykładowo: odmówienie pomocy w chorobie, odmowa pomocy osobom starszym, rozpowszechnianie uwłaczających informacji o darczyńcy, pobicia czy ciężkie znieważenia (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17 listopada 2011 r., sygn. akt IV CSK 113/11). W orzecznictwie podkreśla się, że przewidziana art. 898 § 1 k.c. przesłanka niewdzięczności, w stopniu rażącym, ma kwalifikowany charakter – odnosi się do zachowań, które oceniając rozsądnie, przy uwzględnieniu miernika obiektywnego i subiektywnego, muszą być uznane za wysoce niewłaściwe i krzywdzące darczyńcę, jak na przykład popełnienie przestępstwa przeciwko życiu lub zdrowiu, czci albo mieniu, ciężkie naruszenie obowiązków rodzinnych, naruszenie godności osobistej ze świadomością i w nieprzyjaznym zamiarze. Znamion rażącej niewdzięczności można upatrywać także w innych zachowaniach obdarowanego, powinny one jednak w obiektywnej ocenie wykraczać poza zwykłe konflikty życiowe, rodzinne, jak też nie mogą być wywołane zachowaniem się, czy działaniem darczyńcy (wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 22 maja 2013 r., sygn. akt I ACa 330/13).

Jednocześnie, w świetle art. 898 § 1 k.c. nie można pomijać przyczyn konfliktu między stronami. Pojęcie „niewdzięczności” wymaga analizy motywów określonych zachowań obdarowanego, w tym zwłaszcza tego, czy zachowania ich nie są powodowane, czy wręcz prowokowane - wprost lub pośrednio - przez darczyńcę. (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 30 września 1997 r., sygn. akt III CKN 170/97).

Zachowaniu obdarowanego względem darczyńcy nie można bowiem przypisać cech rażącej niewdzięczności, jeśli źródłem konfliktów i awantur między stronami były nie tylko naganne zachowania obdarowanego, ale również działanie darczyńcy. Nie jest bowiem obojętna przyczyna niewdzięczności (causa ingratiitudinis), jako że dopiero poznanie tej przyczyny umożliwia sformułowanie właściwego osądu, czy i na ile zachowanie się obdarowanego może być uznane za nieusprawiedliwione (wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 2 czerwca 2016r., sygn. akt I ACa 1721/15).

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy, Sąd odniósł się do podnoszonych przez powoda zarzutów.

S. P. podniósł, iż rażąca niewdzięczność pozwanego miała przejawiać się w nieokazywaniu mu pomocy i wsparcia, której potrzebował jako osoba schorowana i niepełnosprawna, pozostawieniu go samemu sobie. Powód podnosił nadto, iż w dniu 11 maja 2018 r. został przez pozwanego pobity.

W przedmiotowej sprawie nie doszło do rażącej niewdzięczności. Należy zauważyć, że jedynie rażąca niewdzięczność może zostać uznana za podstawę do odwołania darowizny. O tym czy mamy do czynienia z rażącą niewdzięcznością z jednej strony decydują czynniki obiektywne, a więc dane zdarzenie obiektywnie musi być oceniane zdecydowanie negatywnie. Z drugiej strony po stronie obdarowanego musi zachodzić szczególnie zła wola, w zasadzie czysta złośliwość i lekceważenie wszelkich obowiązków. Zgodnie z rozkładem ciężaru dowodu w postępowaniu cywilnym

strona powodowa obowiązana była wykazać powyższe okoliczności, czemu jednak, jak zostało wykazane przy ocenie materiału dowodowego, S. P. nie podołał.

Jak wynika z poczynionych w niniejszej sprawie ustaleń pozwany zobowiązał się w umowie darowizny do sprawowania opieki nad ojcem, pomocy w pracach domowych i zapewnienia mu opieki lekarskiej. Z czego przez wiele lat się wywiązywał, obecnie nadal oferuje powodowi pomoc, interesuje się jego stanem zdrowia, dopytuje, czy powód potrzebuje w czymś pomocy. Nie można tracić z pola widzenia faktu, iż powód jest osobą samodzielną i mimo wieku oraz obciążenia chorobami jest osobą sprawną fizycznie, nie potrzebuje pomocy osób trzecich w poruszaniu się. Nie wymaga stałej opieki. Zgodnie z poczynionymi przez Sąd ustaleniami pozwany interesował się zdrowiem ojca, opiekował się nim i służył pomocą. Wraz z żoną oraz dziećmi dbał o czystość części domu zajmowanej przez powoda, robił mu zakupy, przygotowywał posiłki, proponował transport. Jak wynika ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego od kilku lat powód zaczął reagować odmową na oferowaną przez pozwanego pomoc. S. P. po śmierci żony zaczął nawiązywać bliższe znajomości z innymi kobietami, pozostaje w bliższej relacji z T. S., obecnie ona pomaga mu w sprzątaniu, praniu, przygotowaniu posiłków, towarzyszy mu także w trakcie dojazdu na konsultacje lekarskie.

W zgromadzonym materiale dowodowym nie tylko nie znalazły potwierdzenia stawiane pozwanemu zarzuty dotyczące dopuszczenia się przez niego wobec ojca w dniu 11 maja 2018r. przemocy fizycznej, ale wręcz widoczny jest obraz pozwanego jako ustępującego ojcu i unikającego konfliktów, spokojnego człowieka.

Reasumując, w oparciu o zgromadzony w sprawie materiał dowodowy należało uznać, że pozwany nie dopuścił się wobec powoda zachowań, które należałoby kwalifikować jako rażącą niewdzięczność.

Mając na uwadze, iż nie istniały podstawy do odwołania darowizny, powództwo podlegało oddaleniu.

Postanowieniem z dnia 13 sierpnia 2018r. powód został zwolniony od kosztów sądowych w sprawie w całości, ustanowiono dla niego adwokata z urzędu.

(postanowienie, k. 17)

Postanowieniem z dnia 12 września 2018r. pozwany został zwolniony od kosztów sądowych w sprawie w całości, ustanowiono dla niego adwokata z urzędu.

(postanowienie, k. 60)

S. P. przegrał sprawę i zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu, wyrażoną w art. 98 k.p.c., Sąd zasądził od niego na rzecz pozwanego kwotę 4.428 zł, tytułem nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej pozwanemu z urzędu. Wynagrodzenie pełnomocnika zostało określona na podstawie § 8 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz.U.2019.18 t.j.). Na wskazaną kwotę składają się koszty zastępstwa procesowego w wysokości 3.600 zł powiększone o podatek VAT).

Ponieważ S. P. był reprezentowany przez pełnomocnika z urzędu w osobie adwokata A. P. (5), którego wynagrodzenie za pomoc prawną świadczoną powodowi nie zostało opłacone w całości ani w części, na podstawie przepisu § 8 pkt 6 i § 4 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu, Sąd przyznał mu i nakazał wypłacić ze Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Łodzi tytułem nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu kwotę 4.428 zł (koszty zastępstwa procesowego w wysokości 3.600 zł powiększona o podatek od towarów i usług w wysokości 23%).